

CITES-restriktioner

Inledning

CITES-konventionen ((Convention on International Trade In Endangered Species of Fauna and Flora) reglerar i enlighet med det engelskspråkiga namnet internationell handel med utrotningshotade vilda djur och växter. Konventionen undertecknades i Washington den 3 mars 1973 och den trädde i kraft den 1 juli 1975. Finland anslöt sig till konventionen den 8 augusti 1976 och sedan dess har verkställandet av konventionen i vårt land handhåfts av administrativ myndighet och Tullen inom sitt verksamhetsområde. EU har en gemensam CITES-lagstiftning för verkställande av CITES-konventionen.

Definitioner

Artbilagor

Det finns 3 st. artbilagor (I, II och III) till Washingtonkonventionen och 4 st. (A, B, C och D) till Europarådets förordning. Bilagorna A–C motsvarar i huvuddrag artbilagorna I–III till konventionen. I bilaga A ingår dock flera av arterna i EU:s natur- och fågeldirektiv från bilaga II, till exempel europeiska landsköldpaddor och stora rovdjur. I bilaga B har man tagit med arter som inte omfattas av CITES-artbilagorna och som importeras i stor utsträckning samt arter som när de berörs av import och hobbyverksamhet kan utgöra ett ekologiskt hot, det vill säga om de sprids i naturen kan de lokalt undantränga ursprungliga arter i EU. I bilaga D ingår arter som inte omfattas av bilagorna till konventionen, men för vilka importen statistikförs, så att man i tid kan börja reglera importen vid behov.

Exemplar

- Levande eller dött djur eller växt i bilaga A–D
- En del av ovanstående, produkt eller derivat av ovanstående, som utgör en del av någon annan vara
- Alla andra varor, om detta framgår av intyg, förpackning, märkning, namnlapp eller annars

Personliga tillhörigheter och hushållsföremål

- Döda exemplar, delar eller produkter av dessa, som inte används i kommersiellt vinningssyfte-> Kan **inte** vara levande djur eller växter
- Resenärs personliga bagage som denna **har med sig** eller
- Personliga tillhörigheter hos en fysisk person som flyttar sin vanliga vistelseort eller

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

- Jakttroféer som en resenär importerar till landet senare
- Husdjur som följer med personliga flyttlass anses inte vara personliga tillhörigheter eller hushållsföremål

Tullkontor där CITES-kontroller görs

Övervakningen har effektiviserats och underlättats genom att föreskriva att import- och exportkontroller avseende CITES-exemplar endast kan göras på följande tullkontor inom ramarna för de särskilda restriktioner som angetts i anknytning till dem. Detta gäller även transitering, om exemplaren hänförs till ett transiteringsförfarande.

Djur, djurdelar och derivat:

- Helsingfors, hamnen (import av CITES-djur som kräver veterinär gränskontroll är förbjuden)
- Helsingfors-Vanda flygplats
- Vaalimaa
- Raja-Jooseppi (import av CITES-djur som kräver veterinär gränskontroll är förbjuden)
- Kilpisjärvi (det är endast tillåtet att föra in CITES-exemplar av norskt ursprung eller individer som enligt EU-lagstiftningen har godkänts för import till Norge)

Växter, växtdelar och derivat:

- Helsingfors, hamnen
- Helsingfors-Vanda flygplats
- Vaalimaa
- Åbo

CITES-exemplar måste vid behov hänföras till ett godkänt tullkontor under tullens övervakning (=transiteras). Djur och varor som kräver veterinär gränskontroll kan dock endast föras in på gemenskapens område via sådana gränsövergångsställen som har en veterinär gränskontrollstation.

Med specialtillstånd från Finlands miljöcentral kan CITES-kontroller också utföras på andra tullkontor. Detta gäller dock inte import av sådana djur eller varor som kräver veterinär gränskontroll.

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

Tullförfaranden

I CITES-bestämmelserna avses med **import** till gemenskapen all fysisk ankomst av CITES-exemplar till gemenskapens område oavsett godkänd tullbehandling och tullförfarande. Transiteringar omfattas inte.

Med **export** avses all fysisk utförsel av CITES-exemplar från gemenskapens område oavsett godkänd tullbehandling och tullförfarande. Transiteringar omfattas inte.

Med **återexport** från gemenskapen avses export av exemplar som tidigare importerats till gemenskapen till en plats utanför EU.

Med **återimport** till gemenskapen avses import av exemplar som tidigare exporterats eller återexporterats från gemenskapen.

Med **transitering** avses en försändelse som kommer från ett tredje land och endast passerar via gemenskapen för att föras vidare till ett tredje land. Då måste försändelsen åtföljas av CITES-exporttillstånd som har beviljats med det tredje landet som destination.

Handel

- Import, export och återexport
- Användning, överlämning och överföring av egendom i gemenskapen och medlemsstaterna
- Köp, att erbjuda sig att köpa
- Förvärv för kommersiella syften
- Utställning i kommersiellt syfte
- Användning i vinningssyfte
- Försäljning och innehav för försäljning
- Saluförande och transport för försäljning

Erforderliga dokument

Import till EU-området

Bilaga A

- Importtillstånd beviljat av Finlands miljöcentral **och**
- Exporttillstånd eller återexportintyg beviljat av exportlandets myndighet

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

Bilaga B

- Importtillstånd beviljat av Finlands miljöcentral **och**
- Exporttillstånd eller återexportintyg beviljat av exportlandets myndighet

Bilaga C

CITES-importanmälan **och**

- a) Exporttillstånd **eller**
- b) ursprungsintyg från ett land som inte nämns i bilagan beviljat av myndigheten i exportlandet.

Om det inte finns någon märkning (I, II eller III) efter nämnda exemplar i CITES-artbilagorna A, B eller C, betraktas till skillnad från ovanstående krav som exporttillstånd ett skriftligt intyg från myndigheten på att exemplaren i fråga har förvärvats enligt lagstiftningen i exportlandet.

Bilaga D

- CITES-importanmälan

Export från EU-området

Bilaga A

- Exporttillstånd beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga B

- Exporttillstånd beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga C

- Exporttillstånd beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga D

- Kräver inga CITES-dokument

Återexport från EU-området

Bilaga A

- Återexportintyg beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga B

- Återexportintyg beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga C

- Återexportintyg beviljat av Finlands miljöcentral

Bilaga D

- Kräver inga CITES-dokument

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

Handel inom EU-området

Bilaga A

- CITES-intyg, som endast avser den person och den verksamhet som det har beviljats för
- CITES-intyget gäller för ett exemplar, om exemplaret har angetts och om annat inte framgår av intyget

Bilaga B

- Kräver inga separata CITES-dokument, men man måste kunna bevisa det lagliga ursprunget

Bilagorna C och D

- Kräver inga separata CITES-dokument

Undantag för intyg för musikinstrument

CITES-intyget för musikinstrument förenklar rörelsen av instrument som inkluderar CITES-arter över EU:s yttre gränser och gör det möjligt att överskrida gränserna flera gånger med ett intyg. Intyget för musikinstrument ersätter de CITES-import-, export- och/eller återexporttillstånd som hittills har krävts vid varje EU-gränspassage. Intyget kan vara beviljat av behörig CITES-myndighet i EU eller behörig CITES-myndighet i tredje land.

Intyget för musikinstrument berättigar ägaren att passera EU:s yttre gränser med sitt instrument i icke-kommersiella syften. Som icke-kommersiella syften betraktas personlig användning av musikinstrumentet, uppträdanden, produktion, skivinspelning, musiksändningar, undervisning, utställning eller tävling. Användandet av intyget för musikinstrument förutsätter att intygets innehavare själv personligen visar upp intyget för Tullen. Ett ombud kan inte göra detta.

Undantag gällande personliga tillhörigheter och hushållsföremål

Import till EU-området

En person som bor minst 185 dagar inom EU-området

- Bilaga A (inga undantag)
 - Importtillstånd från Finlands miljöcentral **och**
 - Exporttillstånd beviljat av myndighet i exportlandet
- Bilaga B
 - Exporttillstånd beviljat av myndighet i exportlandet **eller**

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

- Importtillstånd från Finlands miljöcentral, om avgångslandet inte är en part i CITESkonventionen

Undantaget gäller inte import av följande jakttroféer enligt bilaga B:

- Lejon (*Panthera leo*),
- Afrikansk elefant (*Loxodonta africana*),
- Flodhäst (*Hippopotamus amphibius*),
- Trubbnoshörning (*Ceratotherium simum simum*),
- Isbjörn (*Ursus maritimus*),
- Argali (*Ovis ammon*)

För dessa sex arter tillämpas inte undantagsbestämmelserna för bilaga B, som anger att det för import räcker med ett CITES-exporttillstånd från exportlandet, när det handlar om personliga jakttroféer som endast är avsedda för eget bruk. För import av jakttroféer av dessa sex arter krävs alltid också ett CITES-importtillstånd utöver exportlandets CITES-exporttillstånd.

Om det rör sig om återimport betraktas som tillräckligt importtillstånd tillståndsinnehavarens exemplar (Nr 2) av gemenskapens import- eller exporttillstånd som tidigare stämplats av Tullen eller en kopia av tredje lands (åter)exportintyg som stämplats av Tullen, alternativt ett intyg över att exemplaren har förvärvats inom gemenskapens område.

- Bilagorna C och D
 - Inga CITES-restriktioner

Import med "litet" CITES-tillstånd

- Vissa privata aktörer i tredje länder har befullmäktigats av den behöriga myndigheten i landet i fråga att bevilja turister så kallade små CITES-exporttillstånd
- Tillstånden har följande villkor: "Personal use", "For accompanied baggage", "Not for postal use", "For non-commercial purposes"
- Motsvarar det tredje landets normala CITES-exporttillstånd **endast** i följande fall:
 - Exemplaren är avsedda för icke-kommersiella syften; och
 - Exemplaren har förvärvats lagligt; och
 - Exemplaren följer med resenärerna **själva**; eller
 - Exemplaren ingår i ett flyttlass
 - Kan **inte** tillämpas på postförsändelser eller andra försändelser
 - Kan **inte** tillämpas på import av levande exemplar

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

En person som inte bor 185 dagar inom EU-området

- Bilagorna A och B
 - fri import, men förbjudet att sälja och exemplaren måste föras ut från EU när man lämnar EU
- Bilagorna C och D
 - Inga CITES-restriktioner

Export från EU-området

En person som bor minst 185 dagar inom EU-området

- Bilaga A
 - Exporttillstånd beviljat av Finlands miljöcentral
- Bilaga B
 - Exporttillstånd beviljat av Finlands miljöcentral

Om det rör sig om återexport betraktas som tillräckligt återexportintyg tillståndsinnehavarens exemplar (Nr 2) av gemenskapens import- eller exporttillstånd som tidigare stämplats av Tullen eller en kopia av tredje lands (åter)exportintyg som stämplats av Tullen, alternativt ett intyg över att exemplaren har förvärvats inom gemenskapens område. Detta undantag gäller inte noshörningarnas horn eller elfenben, utan återexport av dessa som personliga tillhörigheter eller hushållsföremål förutsätter alltid ett återexportintyg.

- Bilagorna C och D
 - Inga CITES-restriktioner

En person som inte bor 185 dagar inom EU-området

- Med avseende på export gäller samma bestämmelser som när man bor 185 dagar inom EU-området

De ovan presenterade restriktionerna gäller inte följande produkter i bilaga B när de importeras eller exporteras för personlig användning:

- Högst 125 gram kaviar från störfiskar (*Acipenseriformes* spp.) per person i förpackningar som har märkts med en metod som godkänns enligt CITES-konventionen;
- Högst tre stycken regnkäppar tillverkade av kaktusväxter (*Cactaceae* spp.) per person;

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

- Högst fyra stycken exemplar som formats som föremål och som består av döda krokodildjur, till vilka räknas alligatorer, kajmaner och krokodiler (*Crocodylia* spp.), per person, med undantag för kött och jakttroféer;
- Högst tre skal av jättevingnäcka (*Strombus gigas*) per person;
- Högst fyra stycken döda individer av sjöhästar (*Hippocampus* spp.) per person;
- Högst tre skal av jättemussla (*Tridacnidae* spp.) per person, den sammanlagda vikten högst tre kg. Som exemplar räknas ett helt skal eller två kompatibla halvor;
- Exemplar av agarträ (Aquilaria spp. och *Gyrinops* spp.) som högst ett kilo träspån, 24 ml olja och två uppsättningar av pärlor eller två radband (eller två halsband eller armband) per person

Undantag för transitering

En förutsättning för transitering av CITES-exemplar är att:

- Tillbörliga CITES-exporttillstånd eller -återexportintyg medföljer
- Samma exportland måste vara angivet i alla dokument
- Försändelsens slutgiltiga destinationsland måste anges och det måste vara samma i alla dokument
- Dokumenten och exemplaren måste motsvara varandra

För alla de åtgärder som presenteras ovan (import, export, återexport, transitering och handel inom EU) måste man ha de erforderliga CITES-dokumenterna och de måste visas upp för Tullen redan innan exemplaren hänförs till tullförfarandena i fråga.

Begränsningar enligt naturvårdslagen

Arter som är fridlysta i Finland

- Däggdjur som förekommer naturligt i Finland
- Fåglar som förekommer naturligt i Finland
- De djurarter som förtecknats i naturvårdsförordningens bilagor 1 och 2 samt växtarterna i bilagorna 3(a), 3(b) och 3(c)
- Det är förbjudet att utan tillstånd från NTM-centralen importera, exportera, sälja, byta, saluföra eller byteshandla med exemplar, delar eller derivat av en fridlyst djur- eller växtart som inte hör till de arter som avses i CITES-förordningen

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

Undantag till fridlysningen är vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas:

- 1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, bisam, sumpbäver, varg, uppfödd fjällräv, räv, mårhund, björn, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, mård, mink, järv, lodjur, Östersjövikare, knubbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsren och mufflon; samt
- 2) kanadagås, grågås, sädgås, gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, alfågel, knipa, småskrake, storskrake, dalripa, fjällripa, järpe, orre, tjäder, raphöna, fasan, sothöna, morkulla och ringduva.

Till icke fredade djur räknas:

- 1) skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brunråtta och husmus; samt
- 2) korp (inom renskötselområdet), kråka, skata, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast
 - Import eller export av dessa kräver INTE tillstånd från NTM-centralen
 - Observera dock att varg, utter, lodjur, björn och årta är vilt som ingår bland CITES-arterna och att CITES-bestämmelserna tillämpas på dem

Tullens uppgifter

- Kontrollera att ett fridlyst exemplar har tillbörliga export- eller importtillstånd, också i EU:s inre handel
- Import och export är tillåtet via alla tullkontor
- Tullen stämplar tillståndet och returnerar det till den NTM-central som beviljat tillståndet

Importrestriktioner för valar och sälar

Det är förbjudet att importera följande delar av valar och valprodukter:

- 1) valkött och extrakt eller saft av valkött;
- 2) organ och hud av val;

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

- 3) barder och delar av dem samt tänder och ben;
- 4) avfall av ovan i 3 punkten nämnda delar av val samt mjöl och pulver som framställts av sådana delar; samt
- 5) ambra, spermaceti, valtran och valolja.

Dessa begränsningar gäller dock inte import för vetenskapligt eller undervisningsmässigt syfte med tillstånd från Finlands miljöcentral, och inte heller import av konstföremål som tillverkats av valtänder eller valben. I dessa fall krävs dock tillbörliga CITES-tillstånd.

Import av råa och beredda skinn från kutar av grönlandssäl och klappmyts (blåssäl) samt av produkter som framställts av dessa skinn är förbjuden.

Brott mot EU:s CITES-bestämmelser

- Import, export eller återexport utan tillbörligt tillstånd eller intyg eller med förfalskat eller ogiltigt tillstånd
- Försummelse att följa tillståndsvillkoren
- Lämnande av felaktiga uppgifter för att erhålla tillstånd eller intyg
- Användning av förfalskat eller ogiltigt tillstånd eller intyg för att erhålla gemenskapens tillstånd eller intyg
- Låta bli att göra CITES-importanmälan eller lämnande av fel importanmälan
- Transport av levande exemplar på ett sätt som skadar dem
- Användning av exemplar enligt bilaga A för andra syften än de som tillstånden gett rätt till
- Handel med artificiellt framdrivna växter i strid med förordningen
- Transport av exemplar till gemenskapen, från gemenskapen eller via gemenskapen utan tillbörligt tillstånd eller intyg
- Export eller återexport från ett tredje land som är part i CITES-konventionen utan tillbörliga CITES-dokument
- Att köpa, erbjuda sig att köpa, förvärva för kommersiella syften, använda för ekonomisk vinning, sälja, inneha i syfte att sälja, saluföra och för försäljning transportera i strid med förordningen

Restriktionshandbok
CITES-restriktioner
27.4.2021

- Användning av tillstånd för andra än de exemplar för vilka tillståndet har beviljats
- Förfalskning eller modifiering av tillstånd eller intyg
- Att i strid med artikel 6 låta bli att meddela att tillståndsansökan har avslagits

Om man bryter mot dessa CITES-bestämmelser ska varan i fråga **beslagtas av Tullen tills man kan utreda ärendet.**

Med utredande av ärendet avses:

- Har kunden de erforderliga CITES-dokumenterna även om de inte kan uppvisas genast i samband med förtullningen?
- Har SYKE förutsättningar att bevilja ett avsaknat importtillstånd exceptionellt i efterhand?

Om dessa frågor har utretts och de erforderliga CITES-dokumenterna inte finns ännu heller, måste man göra en brottsanmälan till Tullens utredningsenhet, som beslutar om hur ärendet ska behandlas vidare och hur beslagtagning ska ske.

Lagstiftning som tillämpas

- Rådets förordning (EG) Nr 338/97 inklusive ändringar
- Kommissionens förordning (EG) Nr 865/2006 inklusive ändringar
- Kommissionens förordning (EU) 2015/57 (tillståndsblanketterna)
- Lag om skydd av valar och arktiska sälar 1112/1982 (ändrad genom lag nr 1107/1996)
- Naturvårdslagen 1096/1996
- Naturvårdsförordningen 160/1997
- Jaktlagen 615/1993